

מדת בכתב

לע"נ הגאון ר' שמעון משה בן
ר' רפאל יהושע דיסקין זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 259 פרשת בלק תשע"ז

בבא בתרא קסו-קעב

כדי שאביי יחתום יותר למטה אמר לו אביי כבר הקדימון החכמים.

אביי אומר שלא יכתוב מספר משלש עד עשר בסוף שורה שמא יזייף ויוסיף שלשים וכד' ואם זה הזדמן לסוף שורה יחזור על כך פעמיים או שלש עד שיגיע לאמצע שורה שלא יוכל לזייף יותר.

בשטר מכר אחד היה כתוב שלישי בפרדס אני מוכר לך והלוקח מחק את גג הב' ונעשה ו' דהיינו שלישי ופרדס, ואביי אמר לו מדוע יש רווח מהואו, כפת אותו והודה שהוא מחק.

בשטר אחד היה כתוב מנת ראובן ושמעון אחי והיה להם אח ששמו אחי והוא הוסיף בשטר ואו וכתב ואחי, ואביי שאל אותו מדוע הוא דחוק שם כפת אותו והודה.

היה שטר שהיה שם חתימה של רבא ורב אחא בר אדא, ורבא אמר אמנם זה חתימת ידי אך מעולם לא חתמתי לפני רב אחא בר אדא כפת אותו והודה אמר לו רבא אמנם את חתימתי הצלחת לזייף אך איך זייפת את חתימתו של רב אחא שידי רועדות אמר לו שהנחתי ידי על החבל שמתוח על הנהר ויש אומרים שעמד על דלי שדולים מהבור וכתב.

משנה כותבים גט לאיש אף שאשתו אינה עמו וכותבים שובר לאשה אף שבעלה אינו עמה ובלבד שהסופר מכירם, והבעל נותן שכר עמוד ב ניתן לכתוב שטר ללוה אף שהמלוה אינו עמו ולא כותבים למלוה עד שהלוה יהיה עמו והלוה נותן שכר, כותבים שטר למוכר אף שהלוקח אינו עמו ולא כותבים ללוקח עד שהמוכר יהיה עמו והלוקח נותן שכר, לא כותבים שטרי אירוסין ונישואין אלא מדעת שניהם והחתן נותן שכר, לא כותבים שטרי אריסות וקבלנות אלא רק מדעת שניהם והמקבל נותן שכר, לא כותבים שטרי ביוררים וכל מעשה ב"ד אלא מדעת שניהם ושניהם נותנים שכר, רשב"ג אומר שכותבים לשניהם לכל אחד בעצמו.

גמרא רב יהודה מבאר בשם רב בדברי המשנה שיהיה מכירם שהוא מכיר את שם האיש ושם האשה בשובר, רב ספרא ורב אחא בר הונא ורב הונא בר חנינא ישבו ואביי ישב עמם והם שאלו מדוע המשנה אומרת שם האיש בגט ולא שם האשה ושם האשה בשובר ולא שם האיש, ולכאורה נחשוש שיכתוב גט ויתן לאשתו של אחר ואשה תכתוב שובר לאדם אחר שאינו בעלה, ואביי אמר שרב אמר שם האיש בגט והוא הדין שם האשה ושם האשה בשובר והוא הדין שם האיש, אך קשה שנחשוש לשני יוסף בן שמעון שגרים בעיר אחת שאחד יכתוב גט ויתן לאשתו של האחר, אמר רב אחר בר הונא שרב אמר שבמקרה שיש שני יוסף בן שמעון שגרים בעיר אחת לא מגרשים נשותיהם אלא זה בפני זה, ויש להקשות שנחשוש שאחד ילך למקום אחר ויחזיק את שמו שם כיוסף בן שמעון ויכתוב גט ויביא לאשת האחר, אמר רב

דף קסו יש להקשות כשכתוב בשטר זהב נאמר שהכוונה לפרוטה, ויש לומר שלא עושים פרוטה של זהב.

במקרה שכתוב בשטר זהב בדינרים שלא נותן פחות משני דינרי כסף בזהב, יש להקשות שנאמר שהכוונה לחתיכת זהב בערך של שני דינרי זהב, מבאר אביי שיד בעל השטר על התחתונה, וברישא שכתוב כסף בדינרים שנותן בערך של שני דינרי זהב ולא אומרים שהכוונה לנסכא בערך של שני דינרי כסף מבאר רב אשי שברישא מדובר שכתב דינרי ובסיפא כתב דינרים, וההוכחה לכך שיש חילוק בכך ששנינו שאשה שהיו עליה ספק של חמש לידות או זיבות מביאה קרבן אחד והיא אוכלת בזבחים והשאר אינם חובה עליה ואם היו עליה חמש לידות או זיבות בודאות מביאה קרבן אחד כדי לאכול בזבחים, והשאר הם עדיין חובה עליה, והיה מעשה שהתיקרו הקינים בירושלים לדינר זהב ונשבע רשב"ג המעון הזה אם אלין הלילה עד שיוזלו לדינרים, ונכנס לב"ד ולימד שאשה שיש עליה חמש לידות או זיבות בודאות מביאה קרבן אחד ואוכלת בזבחים והשאר אינם חובה עליה עמוד ב ובאותו יום הוזלו הקינים לרביעית דינר.

שנו בברייתא שלומדים את התחתון מהעליון באות אחת אך לא בשתי אותיות כגון חנן מחנני וענן מענני, ולכאורה מה ההבדל בין שתיים לאחד שכמו ששתיים זה חצי שם יתכן שגם אות אחת היא חצי משם בן שתי אותיות, אלא יש לומר שהחסרון בשתי אותיות שמא ימצא שם של ג' אותיות ואז זה רוב של שם.

רב פפא אומר שפשוט שאם כתוב בתחלת השטר שהפקיד אצלו ספל ולמטה כתוב קפל דהיינו טלית שמקפלים אותה, והולכים אחר התהתון ורב פפא מסתפק אם כתוב קפל למעלה וספל למטה האם נחשוש לזבוב שהוא בא והחסיר את רגל הק' ואז נעשה ס' ונשאר בתיקו.

בשטר אחד היה כתוב שש מאות וזוז ושלה רב שרביא לאביי האם הכוונה שש מאות מעות ועוד זוז או הכוונה שש מאות פרוטות וזוז, ואביי אמר לו שאין להסתפק בפרוטות כי לא מפרטים אותם בשטר אלא מסכמים אותם,

דף קסז בדינרים כיון שכל קצ"ב פרוטות זה דינר, ולכן ישלם לו שש מאות מעות וזוז ולא שש מאות ואחד זוז כי יד בעל השטר על התחתונה.

אביי אומר שמי שרוצה להראות את חתימת ידו בב"ד לא יכתוב בסוף מגילה שמא ימצאנה אחר ויכתוב קודם שהוא חייב לו כסף ושנינו שאם הוציא עליו כתב ידו שהוא חייב לו גובה מנכסים בני חורין.

מוכס אחד אמר לאביי שיראה לו את חתימת ידו כדי שכשיבואו תלמידיו עם חתימת ידו הוא יעבירם ללא מכס, הראה לו אביי את חתימתו בראש המגילה והוא משך בקלף

הונא בר חנינא שרב אמר שמי שהוחזק שמו בעיר ל' יום לא חוששים לו, וכשלא התחזק מבאר אביי בודקים ע"י שקוראים לו ועונה, ורב זביד אומר שזה לא מועיל כיון שהרמאי נזהר ברמאותו.

בשובר אחד היה חתום רב ירמיה בר אבא ובאה האשה לפניו ואמרה לו שהיא לא היתה בכתיבה אמר רב ירמיה אכן אמרתי לכותבים שזה לא היא והם אמרו לי שהיא כבר הזקינה וקולה השתנה, אמר אביי שאף שאמרו חכמים,

דף קסח כיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד, אך ת"ח אין דרכו לדייק ולכן רב ירמיה יכול לחזור בו.

בשובר אחר היה חתום רב ירמיה בר אבא ואמרה האשה שזה לא היתה היא אמר רב ירמיה שאכן זה היית את אמר אביי שאף שאין דרכו של ת"ח לדייק אך כשהוא מדייק זה ודאי דיוק, ואמר אביי שת"ח שהולך לקדש אשה יקח עמו עם הארץ שמא יחליפו לו אותה.

הבעל נותן את שכר הגט שכתוב וכתב ונתן, ועכשיו לא עושים כך שחכמים הטילו את זה על האשה כדי שהבעל לא ישהה את הגט.

לכאורה פשוט שיכתבו שטר ללוה בלי המלוה, יש לומר שמדובר גם באופן שהוא כותב שהוא מקבל מעות בשביל עיסקא למחצית שכר.

לכאורה פשוט שכותבים שטר למוכר ללא הלוקח, יש לומר שמדובר אף במוכר שדהו מפני רעתה.

לכאורה פשוט ששטרי אירוסין ונישואין יהיה מדעת שניהם, יש לומר שמדובר גם בת"ח שנח לחמיו לקרבו וא"כ הוא יתן את כל השכר קמ"ל שהחתן נותן את השכר.

לכאורה פשוט ששטר אריסות וקבלנות כותבים מדעת שניהם, יש לומר שמדובר אף בשדה בורה שלא עשתה כלום.

בבבל ביארו שטר בירורין שטרי טענות ורב ירמיה בר אבא מבאר שזה שטר בוררות שזה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד.

רשב"ג אומר שכותבים שתי שטרות לכל אחד בפני עצמו, לכאורה נחלקו אם כופים על מדת סדום שלת"ק כופים על מדת סדום ולרשב"ג לא כופים, ויש לדחות שלכו"ע כופים וטעמו של רשב"ג שכל אחד אומר שלא נח לי שזכותי תהיה אצלך כי אתה דומה עלי כאריה אורב.

משנה מי שפרע מקצת מהחוב והשליש את השטר ואמר לו אם לא נתתי לך מכאן עד יום פלוני תן לו שטרו והגיע הזמן ולא נתן לר' יוסי יתן את השטר ולר' יהודה לא יתן. **גמרא** מחלוקתם היא שלר' יוסי אסמכתא קונה ולר' יהודה אסמכתא אינה קונה, ואמר ר"נ בשם רבה בר אבא בשם רב שהלכה כר' יוסי וכשבאו לר' אמי הוא אמר שמאחר שר' יוחנן למד אותנו פעם ראשונה ושניה שהלכה כר' יוסי אני מה אעשה, ואין הלכה כר' יוסי.

משנה מי שנמחק שטר חובו מעמיד עליו עדים ובא לב"ד והם עושים לו קיום: איש פלוני נמחק שטרו ביום פלוני **עמוד ב** ופלוני ופלוני עדיו. **גמרא** שנו בבביתא שקיום השטר הוא במושב שלושה היינו אנו פלוני ופלוני ופלוני

הוציא פלוני בן פלוני שטר מחוק לפנינו ביום פלוני, ופלוני ופלוני עדיו ואם כתוב בשטר הוזקנו לעדות העדים ונמצאת העדות מכוונת גובה ואינו צריך להביא ראיה, ואם לא צריך להביא ראיה, אם קרעו אדם פסול אם נקרע מעצמו כשר אם נמחק או נטשטש אם רישומו ניכר כשר, ורב יהודה מבאר בנקרע מדובר בקרע של ב"ד ובנתקרקע מדובר בקרע שאינו של ב"ד וקרע של ב"ד היינו מקום העדים והזמן ומקום התורף, ואביי מבאר שנקרע שתי וערב.

שני ערבים הגיעו לפומבדיתא ואנסו קרקעות של אנשים והגיעו בעלי השדות לאביי ואמרו לו שיראה את השטר שלהם על הקרקע ויכתבו להם שטר נוסף שאם אחד יאנס יהיה להם את השני, אמר להם אביי מה אעשה לכם שכבר אמר רב ספרא שלא כותבים שני שטרות על שדה אחת שמא יטרוף פעם אחת ויבא לטרוף שוב והם הטרידו את אביי והוא אמר לסופר שיכתוב להם שטר שבעל השטר כתוב על המחק והעדים על הנייר שהוא פסול אמר לו רב אחא בר מניומי שאולי עדיין רישומו ניכר ושנינו שבנמחק או נטשטש ורישומו ניכר כשר, אמר לו אביי לא התכוונתי שטר טוב אלא א' ב' בעלמא.

שנו בבביתא שאם אחד אמר שנאבד שטר חובו אף שהעדים אומרים אנו כתבנו וחתמנו ונתננו לו לא כותבים לו את השטר וזה דוקא בשטרי הלואה אך בשטרי מקח וממכר כותבים חוץ מהאחריות שבו,

דף קסט רשב"ג אומר שגם שטרי מקח וממכר לא כותבים, ורשב"ג הוסיף שאם אחד כתב שטר מתנה לחבירו והחזיר לו את השטר המתנה חזרה וחכמים סוברים שהמתנה קיימת.

בשטר שכותבים פעם שניה לא כותבים אחריות וביאר רב ספרא שלא כותבים שני שטרות על שדה אחת שאם יטרוף הבעל חוב את השדה והוא הולך עם שטר אחד לטרוף את הלקוחות ואח"כ הוא אומר למלוה תן לי קצת לשבת שוב בשופי ואח"כ תטרוף שוב ובשטר השני הוא יטרוף את הלקוחות שוב שלא כדין, אך קשה שאם קרעו כבר את שטר המלוה איך הוא יכול לטרוף שוב ואין לומר שלא קרעו שהרי ר"נ אמר ששטר טירפא שזה אישור מב"ד שיוכל לטרוף מנכסי הלואה ואם לא כתוב בה שקרעו את השטר חוב אינו טירפא, וכן שטר אדרכתא שהוא עומד לגבות מהקרקע שלא כתוב בה שקרעו את הטירפא אינו אדרכתא ושטר שומא שב"ד כתבו בכמה שמו את הקרקע ואם לא כתוב בה קרענו את האדרכתא אינו שומא, יש לומר שמדובר שהוא בא מכח אבותיו, ורב אחא מדפתי הקשה לרבינא מדוע הוא צריך לומר שיתן לו לעמוד בקרקע בינתיים הרי כיון שיש לו שתי שטרות הוא יוכל לטרוף פעמיים, ויש לומר שאינו רוצה להרבות עליו בעלי דינים, ויש להקשות שיכתוב שטר אחד טוב ויכתוב שובר למוכר שכל שטר שיצא על שדה זו הוא פסול מלבד השטר שיצא בזמן זה, ואמרו התלמידים לפני רב פפא ויש אומרים שאמרו לפני רב אשי שיש להוכיח מכאן שלא כותבים שובר **עמוד ב** ורב אשי אמר שבאמת כותבים שובר אך כאן חששו שהבעל חוב יטרוף מהלוקח והלוקח יטרוף מהלקוחות שקנו אחריו והשטר הרי לא אצלם, אך

קשה שבכל מקרה הלקוחות לא משלמים מיד אלא הם הולכים למי שמכרה להם, ויש לומר שחששו שיאכל פירות בינתיים שלא כדין, ועוד יש לומר שחששו בלוקח שלא באחריות, אך קשה שא"כ יש לחשוש לכך בכל שטרי הלואה שהשובר לא נמצא ביד הלקוחות, ויש לומר שבכל חוב שהוא חייב לו מעות אומרים הלקוחות שבעל הקרקע כבר פייס את המלוה במעות אך כאן שמדובר בלוקח ראשון שבא לגבות הם לא הולכים לבעל הקרקע שהם אומרים לעצמם שאדם שנושה בקרקע אינו מתפייס במעות אלא רק בקרקע. ר"נ מבאר בשטר בלי אחריות שכותבים שטר זה לא יגבו בו ממשועבדים ולא מבני חורין והעיקר שיעמוד ביד הלוקח, ופרם מדייק מכאן שאחריות כשלא נכתבה זה טעות סופר שהרי לולא כתב כנ"ל היה גובה, ורב אשי דוחה שבאמת אחריות שלא נכתבה זה לא טעות סופר ומה שכתוב במשנה חוץ מאחריות שבו הכוונה שלא כתוב בו אחריות.

אשה אחת נתנה מעות לאדם אחד לקנות לה קרקע והוא קנה לה בלי אחריות ור"נ אמר לו שהוא נעשה שליח לתיקון ולא לקלוקל, והוא צריך לקנות ממנה בלי אחריות ולמכור לה שוב באחריות.

רב אסי מבאר בדברי רשב"ג שאחד שהחזיר את שטר המתנה חזרה מתנתו שזה כאומר לו שדה זו נתונה לך כל זמן שהשטר בידך, ורבה מקשה שא"כ גם בנגנב או אבד בטלה המתנה, ורבה מבאר שנחלקו אם אותיות נקנות במסירה שלרשב"ג אותיות נקנות במסירה ולחכמים אותיות לא נקנות במסירה.

שנו בברייתא שלדעת רבי מי שבא לדון בשטר ובחזקה נידון בשטר ולרשב"ג נידון בחזקה, ורב דימי מבאר שהם נחלקו אם אותיות נקנות במסירה,

דף קע רשב"ג סובר שאותיות לא נקנות במסירה ורבי סובר שאותיות נקנות במסירה, ואביי אמר א"כ אתה חולק על רבה לעיל שאמר שלרשב"ג אותיות נקנות במסירה ואם אי אפשר להעמיד את הברייתא הנ"ל רק כדברי רבה א"כ קשה לדברי רב דימי מרשב"ג על רשב"ג, ואביי מבאר שמדובר שנמצא שאחד מעידי השטר קרוב או פסול ורבי סובר כר"א שעדי מסירה כורתים את מעשה השטר ורשב"ג סובר כר"מ שעדי חתימה כורתים את השטר, אך יש להקשות שר' אבא אמר שר"א מודה במזוייף מתוכו שהוא פסול ור' אבינא מבאר שלכו"ע אם כתוב בו הוזקנו לעדות העדים ונמצא שעדותם מזוייפת הוא פסול ונחלקו בשטר בלי עדים כלל שרבי סובר כר"א שעדי מסירה כורתים, ורשב"ג סובר כר"מ שעדי חתימה כורתים, ועוד יש לומר שנחלקו אם מודה בשטר שכתבו צריך לקיימו שלרבי לא צריך לקיימו ולרשב"ג צריך לקיימו, ויש להקשות ששנינו שנחלקו להיפך בשנים אדוקים בשטר שהמלוה אומר הוא שלי ונפל ממני ואתה מצאת אותו והלוה אומר שהוא שלך ופרעתי ונפל ממני לרבי מקיימים את השטר בחותמיו, ולרשב"ג יחלוקו והקשו על כך וכי רבי חולק על המשנה של שנים או חזין בטלית שכל אחד אומר אני מצאתיה כל אחד נשבע שאין לו בה פחות מחציה ויחלוקו, ורבה ביאר בשם ר"נ שבשטר מקויים יחלוקו

לכו"ע ונחלקו בשטר שאינו מקויים שלרבי מודה בשטר שכתבו צריך לקיימו וכשהוא מקיימו הוא גובה מחצה ואם לא מקיימו הוא כחרס בעלמא, ורשב"ג סובר שמודה בשטר שכתבו אינו צריך לקיימו ויחלוקו, ויש להפוך את שיטתם בשנים אדוקים בשטר, ועוד י"ל שאצלינו לא נחלקו במודה בשטר שכתבו אלא האם צריך לברר מה שאפשר כמו המקרה שרב יצחק בר יוסף היה נושה בר' אבא וכשבא לפני ר' יצחק נפתח הוא ואמר לו פרעתיך בפני פלוני ופלוני ואמר ר' יצחק שהם צריכים לבא להעיד, אמר לו ואם הם לא יבואו איני נאמן הרי פוסקים שמי שמלוה לחבירו בעדים אינו צריך לפרוע לו בעדים, אמר לו ר' יצחק בזה אני סובר כשיטתך שאמרת בשם רב אדא בר אבהו בשם רב שמי שאומר פרעתי בפני פלוני ופלוני צריכים שניהם לבא להעיד, אמר ר' אבא הרי רב גידל אמר בשם רב שהלכה כרשב"ג וגם רבי אמר רק שצריך לברר אמר לו ר' יצחק אכן אני סובר כך שצריך לברר ואם אינו מברר מפסיד.

משנה מי שפרע את מקצת חובו לר' יהודה כותבים שטר חדש על שאר החוב ולר' יוסי יכתוב שובר ור' יהודה סובר שלר' יוסי הוא יצטרך לשמור את השובר מהעכברים, אמר ר' יוסי שאכן כך יפה לו ולא ירע את כוחו של המלוה להחליף את השטר. **גמרא** רב הונא אומר בשם רב שאין הלכה כר' יהודה וכו' יוסי אלא ב"ד קורעים את השטר וכותבים שטר אחר מהזמן של השטר הראשון, ור"נ אמר לרב הונא או שרב ירמיה אמר לרב הונא שאם רב היה שומע את הברייתא ששנינו שהעדים קורעים את השטר וכותבים לו שטר אחר מזמן הראשון היה חוזר בו, אמר רב הונא שרב שמע את הברייתא הזו אך הוא לא היה חוזר בו,

דף קעא שדוקא לב"ד יש כח להוציא ממון אך עדים שכבר עשו את שליחותם בשטר הראשון אין להם כח לכתוב שטר נוסף, ויש להקשות שרב יהודה אמר בשם רב שהעדים יכולים לכתוב אפילו עשר שטרות על שדה אחת, ורב יוסף אומר שרב מדבר על שטר מתנה ורבה אומר שמדובר בשטר מכר בלי אחריות שלא יוכל לטרוף מלקוחות.

הברייתא הנ"ל דברה באדם שהיו נושים בו אלף וזו ופרע ה' מאות מתוכם, לר' יהודה העדים קורעים את השטר וכותבים לו שטר אחר מהזמן הראשון ור' יוסי אומר שהשטר יהיה מונח במקומו ויכתבו לו שובר על מה שפרע כבר, ויש שני סיבות לכתוב שובר א. כדי שיוכל לכוף אותו לפרוע כדי שלא יאבד את השובר, ועוד כדי שיוכל לגבות מהזמן הראשון, ויש להקשות שגם ר' יהודה אמר שכותבים שטר חדש מהזמן הראשון ויש לומר שר' יוסי טען לר' יהודה שאם לשיטתך כותבים שטר מעכשיו אני חולק עליך בשני דברים ואם כותבים מהזמן הראשון אני חולק עליך רק לגבי שובר.

שנו בברייתא שאם כתוב זמן השטר בשבת או י' בתשרי לר' יהודה הוא שטר מאוחר והוא כשר ור' יוסי פוסל אמר לו ר' יהודה שהיה מעשה כזה אצלך בציפורי והכשרת, אמר ר' יוסי רק בשטר כזה שכתוב בו שבת או יוה"כ ולא בשטר מאוחר אחר, ולכאורה גם ר' יהודה הכשיר רק בכזה, וביאר

עושים לו שעשו תקנה שנוחה למלוה וללוה, נח למלוה שהוא כופה את הלוה לפורעו ונח ללוה כדי שיפגם השטר. עוד אמר רבא שאם המלוה מחזיק שני שטרות של חמישים חמישים והוא מבקש שיעשו לו שטר אחד של ק' וזו לא עושים לו שעשו תקנה שנוחה למלוה וללוה, נח למלוה שלא יפגם השטר כשהוא פורע חמישים, ונח ללוה כדי שהמלוה לא יכוף לפורעו.

רב אשי אומר שמלוה שמחזיק שטר של מאה וזו והוא מבקש שיעשו לו שטר אחד של חמישים לא עושים לו כי חוששים שהלוה פרע והוא ביקש מהמלוה את השטר, והוא טען לו שהוא אבד וכתב לו שובר ועכשיו המלוה יוציא שטר של חמישים ויאמר שזה הלוואה אחרת.

משנה אב שכנו אחד עני והשני עשיר והניח לבניו מרחצאות ובית הבד אם זה לשכר השכר לאמצע ואם זה לעצמו אומר העשיר לעני קח לך עבדים שירחצו במרחץ קח לך זיתים ועשה בבית הבד, אם היו שני יוסף בן שמעון בעיר אחת אינם יכולים להוציא שטר חוב אחד על השני ואחרים לא יכולים להוציא עליהם ואם נמצא לאחד מהעיר שובר ששטרו של יוסף בן שמעון פרוע שטרות שניהם פרועים, והם צריכים לשלש בשמות בדור נוסף, ואם היו דומים גם בזה יכתבו סימן ואם שניהם היו מסומנים יכתבו כהן. גמרא היה שטר שיצא לב"ד של רב הונא שכתוב בו אני פלוני בן פלוני ליתי מנה ממך עמוד ב אמר רב הונא שאפילו ריש גלותא או שבור המלך יוכלו להוציא ממנו, ורב חסדא אמר לרבה עיין בזה שרב הונא ישאל אותך על זה ויצא רבה חיפש ומצא ברייתא שכתוב שאם היה גט שיש עליו עדים אך בלי זמן, אבא שאול אומר שאם כתוב בו גרשתיה היום הוא כשר, והיינו שזה אותו יום שהוא יוצא בו וא"כ אותו דבר כשכתוב ממך הכוונה לכל מי שמחזיק את השטר, ואביי דוחה אולי אבא שאול סובר כר"א שעדי מי מסירה כורתים את הגט אך בשטר הזה יש לחשוש לנפילה, אמר רבה שאין לחשוש לנפילה שהרי שנינו במשנה שלגבי שני יוסף בן שמעון שלא יכולים להוציא מהם ומשמע שכל אחד מהם יכול להוציא בשטר שהוא מחזיק בו, ולכאורה נחשוש לנפילה אלא שלא חששו לנפילה, ואביי סבר שלנפילה של אחד לא חששו, אך יש לחשוש לנפילה של רבים באופן שכתוב ממך.

ר' פדת שלכו"ע אם הוזקקו לזמן שכתוב בשטר והתברר שזה שבת או יוה"כ הוא שטר מאוחר והוא כשר, עמוד ב ונחלקו בסתם שטר מאוחר שר' יהודה לשיטתו שלא כותבים שובר ולא יצא מכשול מכך אך ר' יוסי שסובר שכותבים שובר יצא מכשול שהשטר יוצא אחרי השובר.

רב הונא בר רב יהושע אומר שגם למ"ד שכותבים שובר זה רק על חצי חוב ולא על כל השטר, אך למעשה אין לחלק וכותבים שובר על הכל כמו המקרה שרב יצחק בר יוסף היה נושה בר' אבא ובא לפני ר' חנינא בר פפי והוא אמר שיפרע את החוב אמר לו הלוה החזר לי את השטר וקח את כספך אמר לו שטרך נאבד לי אמר לו אכתוב לך שובר אמר לו שרב ושמואל אמרו שלא כותבים שובר אמר ר' אבא מי יתן מעפרם של רב ושמואל ואתן בעיני, הרי ר' יוחנן ור"ל אמרו שכותבים שובר וכן אמר רבין בשם ר' אילעא וכך מסתבר שאם נאמר שלא יכתבו שובר א"כ אם יאבד שטרו של המלוה יאכל הלוה וישמח, ומקשה אביי שגם אם נכתוב שובר והוא נאבד יבא המלוה לגבות שוב, אמר רבא עדיף שהלוה ישמור על שוברו כי עבד לזה לאיש מלוה.

שנינו בשביעית ששטרי חוב מוקדמים פסולים ומאוחרים כשרים, ור' המנונא אומר שזה רק בשטר הלוואה אך בשטר מכר גם מאוחרים פסולים שמא ימכור לו קרקע בניסן וכתוב בשטר בתשרי ובינתיים המוכר ישיג מעות ויקנה מהקונה ואח"כ יוציא הקונה את השטר ויאמר קניתי ממך שוב, אך קשה שנאמר כן גם בשטרי הלוואה כשיכתוב שטר מאוחר ויפרע לו וכשיבקש הלוה את השטר יאמר המלוה שהוא אבד לו ויכתוב לו שובר ואח"כ יוציא המלוה את השטר ויאמר לוית ממני שוב, יש לומר שסובר התנא שלא כותבים שובר, ורב יימר אמר לרב כהנא ויש אומרים שר' ירמיה מדפתי אמר לרב כהנא שבזמן הזה שכותבים שטר מאוחר וגם שובר נחשוש לכך אמר רב כהנא שר' אבא אמר לסופרים אחרי שכתבו שטר מאוחר שיכתבו בסופו שטר זה לא כתבנוהו בזמנו אלא אחרונה וכתבנוהו, אמר לו רב אשי הרי בזמנינו לא כותבים כך אמר רב כהנא שרב ספרא אמר לסופר שלו שכשכותבים שובר אם יודעים מתי זמן השטר יכתבו על אותו זמן ואם לא, יכתבו את השובר בסתם שהוא תמיד ירע את השטר, ורבינא אמר לרב אשי ויש אומרים שרב אשי אמר לרב כהנא,

דף קעב שבזמנינו לא כותבים כך אמר לו רב כהנא שחכמים תקנו לכתוב שובר ומי שעושה עושה, ומי שלא הוא הפסיד לעצמו.

רבה בר רב שילא אמר לכותבי שטרי ההקנאה שאם אתם יודעים את היום של הקנין שיכתבו ואם לא תכתבו את היום של הכתיבה כדי שלא יראה כשקר.

רב אמר לסופריו וכן אמר רב הונא לסופריו שכשכותבים שטר בשילי יכתבו שילי למרות שהדברים נמסרו בהיני, וכשכותבים בהיני יכתבו היני למרות שנמסרו הדברים בשילי.

רבא אומר שמלוה שהחזיק שטר של ק' וזו והוא מבקש מהעדים לעשותו שני שטרות של חמישים חמישים לא